

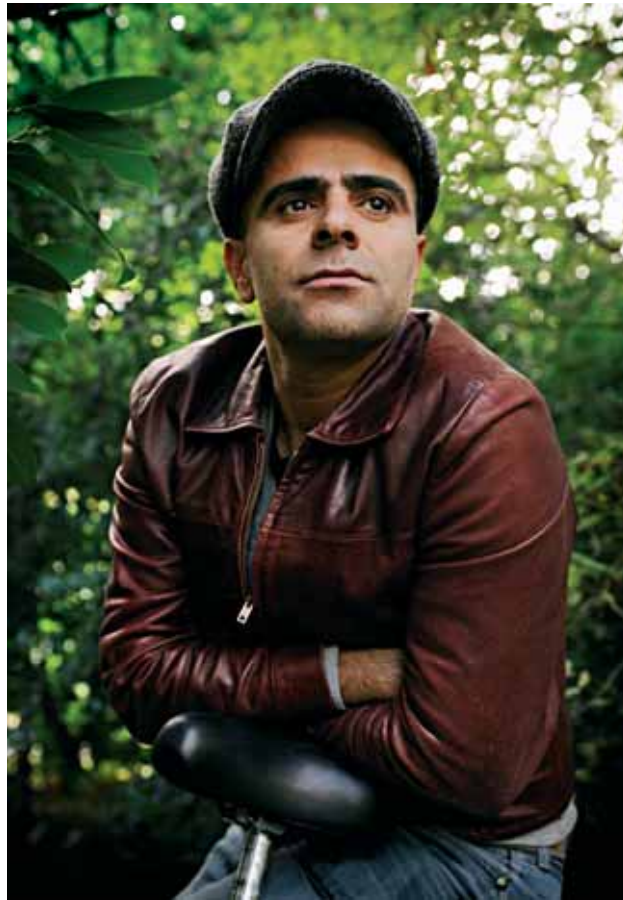
Bakfietsenplan

SOCIAL CASE DE FIETSFABRIEK

Als gelukszoeker kwam hij vanuit Turkije naar Nederland. Yalçin Cihangir was zo onder de indruk van het geordende leven, dat hij besloot te blijven. Inmiddels leidt hij de succesvolle Fietsfabriek en is hij een schoolvoorbeeld van sociaal ondernemerschap en integratie. Zijn bakfietsen veranderen het straatbeeld. Ze maken de steden stiller en schoner. Zelfs in de Verenigde Staten. En misschien straks ook wel rondom het Witte Huis in Washington. Uiteraard wordt dat een witte bakfiets.

✦ TEKST MEHMET ÜLGER ✦ FOTOGRAFIE CHRIS DE BODE

“**N**u kan ik fietsen. Toen kon ik dat ook niet”, zegt Yalçin Cihangir (1968). Hij kwam dertien jaar geleden als vrachtwagenchauffeur naar Nederland. Na zijn eerste bezoek aan een Albert Heijn dacht hij: ‘Ik moet hier blijven, want dit land kan mij heel veel bieden.’ Want in Nederland leek alles geordend, groot en luxe. En zo handelde hij ook. Op zijn rijbewijs na heeft Cihangir geen enkel diploma. Cihangir was vrachtwagenchauffeur, automonteur, lasser en afwasser. “En plotseling, per toeval werd ik fietsreparateur. Op een dag was de fiets van mijn buurman kapot. Hij vroeg of ik hem kon helpen met repareren. Een paar moertjes moesten worden vervangen en dat kon ik wel. ‘Waarom ga je niet bij een fietsmaker werken?’ vroeg de buurman. Ik dacht dat ik te slecht Nederlands sprak. Maar hij zei: ‘Je kunt toch met de fietsen praten?’” Dat vond Cihangir een wijs advies. Via zijn buurman kwam hij in contact met een fietsreparatiewinkel. Sindsdien is zijn carrière in vogelvlucht gegaan. Na een half jaar werken als fietsreparateur besloot hij voor zichzelf te beginnen. “Ik wilde mijn eigen fietsen maken. Omdat ik eerder vanaf mijn tiende in de metaalbewerking heb gewerkt, daarom durfde ik dat risico te nemen.” In dezelfde tijd vond Cihangir zijn huidige compagnon Dave Deutsch (1966) op zijn pad. Een Amsterdammer met Amerikaanse ouders, die ook werkzaam was bij een fietsreparatiebedrijf. Samen richtten ze vijf jaar geleden De Fietsfabriek op. Inmiddels zijn hun kleurrijke bakfietsen erg gewild, beroemd

Eigenaar van De Fietsfabriek Yalçın Cihangir: "We zijn nu bezig een bakfiets voor Obama te maken. In het wit, met zijn logo en de presidentiële zegel. Hopelijk kunnen we hem die persoonlijk cadeau doen."

en bepalend voor het straatbeeld. Stadsbewoners hebben met zo'n transportmiddel minder behoefte aan een auto. De boodschappen kunnen er in. Kinderen kunnen ermee naar school worden gebracht. Het milieu wordt niet verder vervuild.

In de Eerste Jacob van Campenstraat in de Amsterdamse Pijp, thuisbasis van het bedrijf, bezitten ze inmiddels verschillende panden. Een winkel, twee fietsmakers, een assemblagewerkplaats en een kledingzaak waar de eigen kledinglijn, YC Clothing, wordt verkocht. 'De Fietsfabriekstraat', staat op een extra straatnaambord. "Een cadeautje van burgemeester Job Cohen", zegt Cihangir. In de winkel in de Pijp loopt iedereen in en uit. Midden in de winkel staat een grote tafel, omringd door tientallen verschillende modellen fietsen. "Hier is iedereen welkom. Nieuwe klanten, vaste klanten, buurtbewoners, kinderen, werknemers. Het is hier één groot maatschappelijk familiebedrijf."

Twee jaar geleden kwam Cihangir toevallig op een Amsterdams terras de Amerikaan Jon Lind tegen. Ze raakten in gesprek en Lind werd zo enthousiast over Cihangirs verhaal dat hij in april van dit jaar de eerste Fietsfabriek-winkel in de Verenigde Staten heeft geopend. Al voor de opening waren zo'n tachtig fietsen besteld. "Een crèche in Chicago gebruikt de bakfiets om kinderen in te vervoeren en dat kreeg veel media-aandacht in de Verenigde Staten. De bakfiets is daar een enorm succes. Dat is

"In tijden als deze doen mensen hun tweede auto de deur uit en kopen ze een bakfiets"

wel bijzonder in een land waar de benzineslurpende auto's het straatbeeld bepalen", zegt Cihangir. "Ze voelen zich met kinderen zeker veiliger op drie wielen dan op twee." Cihangir stelt dat De Fietsfabriek voor iedereen fietsen maakt, zelfs voor presidenten. "We zijn nu bezig een bakfiets voor Obama te maken. In het wit, met zijn logo en de presidentiële zegel. Hopelijk kunnen we hem die persoonlijk cadeau doen."

Behalve in Amsterdam en Chicago zijn er inmiddels Fietsfabriek-winkels in Den Haag, Breda, Alkmaar, Rotterdam, Haarlem en Hilversum. Er zijn nog twaalf dealers in heel Nederland die de fietsen van De Fietsfabriek verkopen. Ook in het buitenland worden de fietsen verkocht, zoals in Tokio, Gent, Kopenhagen en Berlijn.

Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek steeg de omzet van Nederlandse fietswinkels in 2008 met 7,4 procent. De crisis doet de fietssector goed: vorig jaar trok de verkoop in de tweede helft van het jaar aan. Misschien is het dus wel waar wat Yalçın Cihangir zegt: "In tijden als deze doen mensen hun tweede auto de deur uit, en kopen ze een bakfiets."

De Fietsfabriek maakt inmiddels een jaaromzet van tussen de 2,5 en drie miljoen euro. De winst wordt volledig geïnvesteerd in het uitbreiden van het bedrijf. "We maken nu ongeveer 3500 fietsen per jaar." Nederlands bekendste bakfietsenproducent is Azor, goed voor elfduizend fietsen per jaar. Cihangir over zijn concurrentie: "We willen niet concurreren in productiecijfers maar met kwaliteit. Bovendien: onze fietsen zijn voor iedereen, maar het is geen massaproduct, en dat zal het ook niet worden. Ik denk dat wij de beste fietsen van Nederland maken." Om die stelling kracht bij te zetten, pakt hij een bakfiets. "Kijk", zegt hij, "deze fiets heeft twee functies." Hij maakt met een simpele handeling de voor- en achterkant van elkaar los. "De voorkant met de bak eraan kun je ook als winkelwagen gebruiken. Dat is onze kwaliteit." Bakfietsmodel 995 van De Fietsfabriek heeft een speciale vermelding gekregen van de Toon van Tuijl Designprijs 2009. "Dat model heb ik om vijf uur 's ochtends op een bierviltje ontworpen", zegt Cihangir. Hij is erg blij met deze erkenning.

De Fietsfabriek heeft ook een echte fabriek. Een jaar geleden werd die in het Turkse Büyükcamlı geopend, Cihangirs geboortedorp, zo'n 150 kilometer ten oosten van de hoofdstad Ankara. Niet voor niets besloten ze een fabriek te openen in het onherbergzame hart van Anatolië. "Het was een bewuste keuze. Ik wilde iets terugdoen. Ik zag het dorp leeglopen door gebrek aan werkgelegenheid. Daar komt nu, langzaamaan, verandering in", zegt hij trots. 28 Mannen werken aan de frames in zijn Bisiklet Fabrikasi oftewel De Fietsfabriek. Het is niet alleen werkgelegenheid creëren, maar zeker ook een fatsoenlijk loon en goede werktijden hanteren. "Iedereen werkt veertig uur per

WIE VOND DE BAKFIETS UIT?

De Fietsfabriek is niet de uitvinder van de bakfiets. De moderne kinderbakfiets komt uit Denemarken. In de jaren zeventig hadden Annie Lerche en Lars Engstrøm een werkplaats in de hippievrijstaat Christiana in Kopenhagen, waar ze ouderwetse bakfietsen repareerden. Zij kwamen op het idee de logge bakfietsen om te bouwen tot een lichtere variant. Hieruit ontstond Christiana Bikes, een bedrijf dat nog steeds bestaat en ook bakfietsen in Nederland verkoopt.

www.christianibikes.com

week en niet meer." In Turkse commerciële bedrijven wordt veelal ook op zaterdag gewerkt. In Cihangirs bedrijf niet. De lonen in Cihangirs fabriek variëren van zes- tot achthonderd euro per maand. "Behalve twee leidinggevenden, die verdienen 1500 euro per maand." Ter vergelijking: het minimumloon in Turkije ligt op 660 lira, in euro's ongeveer de helft. Cihangir heeft meer plannen in zijn geboortedorp. Naast De Fietsfabriek heeft hij de kledingwinkel YC Clothing opgezet. "Veel vrouwen in het dorp helpen bij het naaien van de handgemaakte kleding. Die wordt hier verkocht en de opbrengst gaat terug naar dorp." Ook financiert De Fietsfabriek een landbouwproject, om de bevolking te helpen op een milieuvriendelijke manier te verbouwen. "Alles is onderdeel van een groter plan om het dorp weer aantrekkelijk te maken voor jonge generaties. Als het goed is, liggen er straks ook fietspaden in mijn dorp. Dat zal een unicum zijn in Turkije."

Verder zijn er vrij concrete plannen voor de opening van een Fietsfabriek-techniekschool in Amsterdam. Een officiële school moet het worden, in samenwerking met de Amsterdamse roc's. Er staan plannen op papier, de gemeente is positief. Het wachten is nog op een goede ruimte. Cihangir: "In eerste instantie zullen we alleen fietsmakers opleiden. Als het een succes wordt, dan komen er andere ambachten bij." De kern van zijn ondernemerschap is net zo simpel als krachtig: "Ik wil meer geven dan nemen. Ik kom zelf van de straat en daarom wil ik graag iets terugdoen." ■

www.defietsfabriek.nl